

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-767

30.8.2021

Tryg Forsikring NUF

Motorvogn

Erstatningsoppgjør etter at bil gikk tapt ved privat utleie – markedspris?

Sikrede hadde leid ut sin bil privat og fikk 2.1.20 beskjed av leietaker om at bilen var stjålet. Sikrede krevde erstattet tapet av bilen med kr 772 664. Selskapets takstmann anslo bilens verdi til kr 620 000. Selskapet behandlet saken som et erstatningsoppgjør etter underslag, og det tilbød sikrede erstatning for bilen med kr 650 000. Partene var uenig om hva som var bilens markedspris pr. 2.1.20, herunder hvilke annonser på Finn som evt. kunne benyttes som sammenligningsgrunnlag. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde krav på ytterligere erstatning.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 122 664

Saksfremstilling

Saken gjelder tvist om erstatningsoppgjør etter at sikredes bil gikk tapt i forbindelse med privat utleie.

Sikrede hadde leid ut sin bil (Tesla Model X) til en tredjeperson i perioden 30.12.19–2.1.20 da han 2.1.20 fikk beskjed av leietaker om at bilen var stjålet.

Forholdet ble meldt 3.1.20 til selskapet hvor bilen hadde leieforsikring med kasko, ansvar og veihjelp. Sikrede opplyst at bilen sannsynligvis var blitt stjålet i Latvia.

I forsikringsvilkårenes pkt. 9 om hvordan erstatningen beregnes står det under pkt. 9.3 om "TOTALSKADE OG TAP":

Er kjøretøyet gått tapt eller reparasjon etter selskapets vurdering ikke er lønnsom eller teknisk mulig, kan erstatning utbetales kontant. Erstatningen beregnes etter reglene nedenfor. Selskapet avgjør hvem som skal beholde det skadede kjøretøyet. Ved tap av utstyr har selskapet rett til å erstatte dette med tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende utstyr. Verdifastsettelse Oppgjør ved totalskade eller tap beregnes etter markedsverdien på skadedagen. Markedsverdien fastsettes ut fra hva det vil koste å anskaffe et kjøretøy i samme stand og av tilsvarende merke, type og årgang. Hvis sikrede beholder kjøretøyet etter skaden, gjøres fradrag for vrakets verdi og omregistreringsavgift. Ved tap av fastmontert elektronisk utstyr reduseres erstatningen med 10 prosent per år, fra utstyret var nytt. Maksimal reduksjon er 50 prosent. Erstatningen beregnes av nyverdi på skadedagen. Dokumentasjon skal legges frem når selskapet forlanger det.

Selskapet mottok 23.1.20 egenerklæring fra sikrede om motorvognens tilstand. I egenerklæringen stod det bl.a. at *"Tesla opererer ikke med årsmodeller, men denne har samme tech spec som bilene kjøpt ca. høst 2017 til ca. sommer 2018"*, kilometerstand var 49 278 da den ble utlevert til leietaker, kjøpesum var kr 823 700, bilen var førstegangs registrert 20.11.17, fargen var Obsidian Black Mettalic og siste årsservice utført hos merkeverksted var 8.11.19. Sikrede opplyste at bilder tatt av bilen både innvendig og utvendig ved utlevering til leietaker kunne dokumentere bilens tilstand, at bilen regelmessig var rengjort, at han hadde byttet en bakdør ved Tesla- autorisert verksted etter en forsikringssak, samt at han hadde hatt noen garantireparasjoner. Sikrede skrev for øvrig at:

Merk at bilen har 75kWh-batteri. Dette er ikke mulig å få tak i lenger, noe som øker innstegsprisen på bilen med godt over 100 000 kroner.

Samtidig er det ikke lenger mulig å kjøpe bilen med Obsidian Black Metallic-fargen, som var en betraktelig bedre lakk enn Solid Black som før var gratis og man nå må betale 12 500 kroner ekstra for (vi betalte 8200 for Obsidian Black Metallic). Videre er karbonfiberdekor ikke lenger tilgjengelig med mindre man betaler 150 000 ekstra for Performance-utgaven (jeg betalte 2100kr).

Det var en lengre korrespondanse mellom sikrede og selskapets takstmann i perioden 27.–31.1.20 vedrørende verdifastsettelse av bilen. I en uttalelse 28.1.20 skrev takstmann til sikrede etter bl.a. å ha sammenlignet med andre biler at:

Som vi snakket om på tlf, har jeg undersøkt dette med FSD som er betalt, men ikke ferdig installert.

Vår tekniske fagsjef påpeker at dette er å anse som ettermontert utstyr, og skal dekkes som ekstrautstyr i hht de vilkår som er for den dekningen du har tegnet.

Jeg har, etter en helhetsvurdering, likevel valgt å legge det inn som en del av kjøretøyet, i den vurderingen jeg nå har gjort av din bil for tidspunktet den ble borte.

Verdien vi skal frem til, er markedsverdi, altså hva må man ut med i markedet nå, for å skaffe en tilsvarende bil av samme modell, tilsvarende km-stand og utstyrsnivå.

Følgende bil er slik jeg vurderer det mest sammenlignbar med din:

[....]

Jeg vil også nevne igjen, som på tlf, at det oftest er en vesentlig forskjell på hva en bil står annonsert til, og hva den faktisk omsettes for.

Bil produsert og registrert i 2017 fungerer i dagens marked som en 2017-mod, mens prod/reg i 2018 er en 2018-mod osv. Din bil er hverken produsert i eller registrert i 2018, og må således sammenlignes med 2017. Alle de Teslaselgere jeg har handlet med og hatt kontakt med på annet vis, er tydelige på at prod/reg er avgjørende for hvilken modell bilen er.

Årsmodell kan, som nevnt, også leses ut av VIN-nr, selv om Tesla ikke offisielt bruker dette i sin markedsføring.

Ut fra en helhetsvurdering av overnevnte, vil jeg vurdere verdien på din bil, med det omtalte utstyret på det tidspunktet den ble borte, til kr: 620.000,-

Sikrede skrev følgende til selskapets takstmann 30.1.20:

... Jeg vet ikke hva en CA-vurdering er, men din siste forklaring er mer fornuftig enn slik du la det frem tidligere. Du skriver nå at min bils nypris var 823 700. Det er riktig. Du skriver videre at deres tilbud på 650 000 tilsvarer et verditap på 21% ($823\,700 \cdot (1 - 0,21) = 650\,723$). Dette er også riktig. Implisitt har du da holdt FSD utenfor, som betyr at tilbudet dere har gitt meg er uten at vi har regnet med FSD. Vi begynner da å nærme oss et tilbud som jeg kan leve med, selv om vi ikke er helt i mål.

Til syvende og sist er det uansett som du tidligere har gjort flere ganger: Dere skal gi meg et oppgjør som setter meg i stand til å kjøpe en tilsvarende bil 2. januar 2020. Det vil si markedspris på en bil med metallic lakk, fem premium seter i veganskin, karbonfiberoppgradering, oppgradert autopilot, FSD og premium oppgraderingspakke, på en bil som tilsvarer produksjonsstandard for majoriteten av biler som ble levert ut november og desember 2017. Jeg står ved at det eneste reelle estimatet på den markedsverdien vi har klart å identifisere er bilen jeg sendte deg i forgårs, som koster 699 000 kroner på Finn, og som mangler premium veganseter og FSD. FSD vil koste meg 50 000 kroner å "erstatte" på den bilen, og nypris på setene er 27200 (jeg kan gå med på at markedspris er lavere). Til syvende og sist står jeg derfor ved at erstatningen bør ligge på et sted mellom 749 000 og 776 200 kroner. Du er hjertelig velkommen til å dokumentere at markedsverdien er lavere enn dette, men ifølge deres egne retningslinjer til meg, samt det som står i forsikringsvilkårene, er det dette som gjelder. Jeg skal være i stand til å bruke kontanterstatningen til å erstatte bilen min med en bil som ikke er dårligere, uten å bruke av mine egne penger, og jeg har ikke fått et eneste forslag fra Tryg som dokumenterer at jeg er i stand til dette for 650 000 kroner + FSD. ...

I ny e-post 31.1.20 til sikrede fra selskapets takstmann sto det bl.a.:

Du tolker mine svar som du vil, selvfølgelig. Men ikke legg til grunn at dine tolkninger er riktig, og på den måten tillegge meg standpunkt jeg ikke har tatt!

Det betyr bl. a. at din setning "... betyr at tilbudet dere har gitt meg er uten at vi har regnet med FSD. Vi begynner da å nærme oss et tilbud som jeg kan leve med, selv om vi ikke er helt i mål." er totalt feiltolket. Min siste setning foruten vedlegget var: "Vårt tilbud på kr 650.000,- som erstatningsgrunnlag står ved lag." Det synes for meg ikke på noen måte mulig å tolke den setningen som "kr 650.000,- + kr 50.000,-"

Regnestykket jeg satt opp for deg, var for å vise deg hvilket verditap du vil ende opp med ved erstatning på kr: 650.000,- hvilket vil være 21% (uten desimaler) fordelt på over 2 år og over 50000km. Summene du nå lister opp fra 749.000,- til 776.200,- gir et inntrykk av at et verditap over nevnte periode / kjørte km, på 6-9% (uten desimaler) er hva du mener er riktig verditap. Ditt estimat er det nok ingen med kjennskap til bransjen som vil hevde er i nærheten av forventet verditap over 2 år/50'km.

Jeg har nå konferert med M.bil AS som selger mye Tesla i dagens marked. De er klare på at tilsvarende bil, med oppgitte spesifikasjoner og km-stand er en bil de ville lagt ut for max kr 620.000,- (Om det var en 6-seter kunne de kanskje klart å få 650.000,- for den.)

Tilbudet på kr 650.000,- opprettholdes og kommer skriftlig til deg på mail.

Selskapet sendte sikrede 12.2.20 følgende tilbud om erstatning:

Kjøretøyets verdi før skaden er vurdert til 650 000 kroner inkludert registreringsavgift.

Avtalt egenandel er 5 500 kroner. Nettobeløpet vil utgjøre 644 500 kroner.

Sikrede opplyste samme dag at han var uenig i verdifastsettelsen med følgende begrunnelse:

For det første har takstgruppen deres satt kjøretøyets verdi til 650 000 kroner før skaden (jeg er uenig i denne verdsettelsen), men det er uten ekstraustyr og lignende som saksbehandling skulle vurdere for over en uke siden. Å gi meg tilbud på sluttoppgjør basert på dette er ikke veldig hyggelig, og kaster bort mer dyrebart tid.

For det andre har GoMore-forsikringen i sine vilkår at det er leietaker som skal stå for egenandelen, ikke utleier. Dere kan følgelig ikke trekke egenandel på 5 500 kroner fra mitt oppgjør-

Jeg kan med andre ord ikke akseptere tilbudet. Jeg hadde imidlertid satt pris på om vi kan starte med at dere overfører 650 000 kroner, slik at jeg i det minste kan betale ned lånet mitt ...

Selskapet skrev så 13.2.20 følgende til sikrede:

Du kan sende oss kontonummer og aksept av 650 000 kroner, med forbehold om å komme tilbake til ekstraustyr og lignende i ettertid.

Da kan vi foreta utbetaling så snart eierskiftedokumenter og nøkler mottas i posten.

Sikrede skrev samme dag følgende til selskapet:

Jeg aksepterer da at dere overfører 650 000 kroner til meg, og at dette trekkes fra det endelige oppgjøret.

For ordens skyld presiserer jeg at jeg er uenig i/ikke godtar verddivurderingen på 650 000 kroner, og vi kommer tilbake til oppgjør for ekstraustyr, etc., senere.

Selskapet informert sikrede 11.3.20 om at det utover allerede utbetalte kr 650 000 ville dekke kr 20 000 til ekstraustyr samt at det "*betrakter denne hendelsen per nå som et underslag*".

Sikrede ba 17.3.20 om å få utbetalt erstatningen på kr 20 000 for ekstraustyret og fikk dette utbetalt 27.3.20.

Sikrede klaget 27.8.20 til Finansklagenemnda. I forkant av nemndsbehandlingen beklaget selskapet lang saksbehandlingstid og tilbød av den grunn ytterligere kr 20 000 som en minnelig løsning med akseptfrist til 20.1.21 og viste bl.a. til følgende:

Skaden ble dekket som underslag og vi har betalt ut 650 000 kroner i oppgjør for bil samt 20 000 kroner for ekstraustyr.

I verddivurderingen ble følgende biler på Finn.no lagt til grunn for verdisetting på bilen:

<https://www.finn.no/car/used/ad.html?finnkode=165529958>

<https://www.finn.no/car/used/ad.html?finnkode=160732903>

<https://www.finn.no/car/used/ad.html?finnkode=161423775>

<https://www.finn.no/car/used/ad.html?finnkode=166826033>

<https://www.finn.no/car/used/ad.html?finnkode=167644316>

Tilbudet vel sendt 12.02.2020. Tilbudet ble akseptert 14.02.20 med merknad om at du ikke var enig i sum og ville komme tilbake vedrørende ekstrauststyr etc.

[.....]

Oppsummering

Slik saken er opplyst er vi, som det fremgår ovenfor, kommet frem til at selskapets vurdering er gjort i henhold til vilkår og den forsikringsavtale som gjelder.

[.....]

Sikrede har i det vesentlige anført at det ville kostet ham kr 772 664 å kjøpe tilsvarende bil på brukmarkedet 2.1.20. Sikrede opplyser at Tesla ikke opererer med årsmodeller, men heller oppgraderer bilene med jevne mellomrom. En oppgradering kom 27.8.17 inkl. oppgraderingen fra Autopilot 2.0 (AP2) til Autopilot 2.5 (AP2.5), slik at sikrede derfor kun vil sammenligne med biler produsert etter 27.8.17 og levert fra november 2017. Sikrede opplyser at han våren 2019 kjøpte en valgfri oppgradering på Tesla-biler kalt Full Self Drive (FSD). Sikrede viser til at biler med AP2.5 kan oppgraderes til FSD, men ikke biler med AP2.0. Sikrede hevder at FSD kan kjøpes for kr 50 000 for bruktbiler, mens selskapet mente at FSD ikke var "verdt" mer enn kr 16 000. Sikrede opplyser at det er få eiere som har oppgradert til FSD på sine biler fordi denne oppgraderingen først vil få betydning senere, slik at brukmarkedet av den grunn verdivurderer oppgraderingen til lav verdi.

Sikrede viser til at forslagene selskapet har vist til som sammenligningsgrunnlag har manglet en del tilvalg som var standard etter 27.8.17, mens bilen han fant med Finn-kode 168441289 matchet på alt bortsett fra det hvite premium interiøret og FSD. Den hadde samme lakk, samme setekonfigurasjon, samme karbonfiberoppgradering, samme oppgraderte autopilot (AP2.5), samme premium oppgraderingspakke og samme vinterhjul. Den lå ifølge sikrede ute til kr 699 000. Oppsummert krever sikrede derfor erstatning med kr 699 000 for bilen, pluss kr 23 664 (kr 27 200 minus et tilsvarende prosentvis verditap for det hvite interiøret på ca. 13 %), pluss kr 50 000 for å oppgradere til FSD. Siden annonsen sikrede har vist til nå viser en pris på kr 650 000, så må det ifølge sikrede bety at selger i ettertid har satt ned prisen fra kr 699 000.

Sikrede hevder selskapet ikke har greid å dokumentere at kr 620 000 er nok til å kjøpe en tilsvarende bil. Sikrede viser til at han selv er ansatt i Tesla som Senior Operational Excellence Lead, at han er siviløkonom, og at han således har mer kompetanse om både Tesla-biler og om verdivurderinger enn selskapet gir inntrykk av. Sikrede påpeker at han ikke har fått tilbud fra selskapet om å fremlegge alternativ takst og opplyser at han har tilgang på et utall bilmekanikere, selgere og bruktbilselgere i Tesla, med flere, som alle kunne gjort en alternativ takst.

Selskapet har i det vesentlige anført at vilkårspkt. 7 regulerer hva dekningen omfatter, og at erstatningsberegningen, som klagen gjelder, er regulert i vilkårspkt. 9. Siden skaden behandles som et underslag, er det ifølge selskapet vilkårspkt. 9.3 som kommer til anvendelse. Selskapet viser til at det er sikrede som har bevisbyrden for kravet, herunder for at vilkårene for erstatning er oppfylt og bilens markedsverdi på skadedagen.

Vedrørende sikredes anførsel om at bilens markedsverdi på skadetidspunktet var kr 772 664, så viser selskapet til at dets takstmann har vurdert bilens verdi til kr 620 000, at takstmannen har bilfaglig kompetanse, og at sikrede ikke har fremlagt dokumentasjon som etter takstmanns vurdering tilsier at bilen har en høyere verdi. Selskapet viser til at sikrede heller ikke har fremlagt en alternativ takst, at selskapet har tilbudt sikrede at verdien fastsettes ved skjønn, og at sikrede ikke har sannsynliggjort at bilens verdi overstiger kr 620 000. Selskapet har utbetalt kr 650 000

med tillegg av kr 20 000 for ekstraustyr og er av den oppfatning at sikrede ikke har krav på ytterligere erstatning.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapets erstatningsoppgjør er korrekt.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

Spørsmålet i saken er om du har krav på ytterligere erstatning fra selskapet.

Sekretariatet forstår sakens faktum dithen at du er uenig med selskapet i den markedsverdi det har lagt til grunn at din bil hadde pr. 2.1.20 som grunnlag for erstatningsberegningen. I tillegg mener du at tap av superlading beregnet til kr 99 619, tap av gunstig lånerente beregnet til kr 150 432 og etableringskostnader/tinglysningsgebyr ved nytt lån med kr 2 195, må medtas i beregningsgrunnlaget for ditt erstatningsoppgjør.

Av forsikringsvilkårene under "UTLEIERS KASKOFORSIKRING" fremgår følgende i vilkårspkt. 7 om hva dekningen omfatter:

Kjøretøyet

Dekningen omfatter kjøretøyet angitt i leieavtalen mellom utleier og leietaker slik det ble levert fra utleier.

Unntak

Spesiallakk omfattes ikke.

Ekstraustyr og tilbehør

Bilens kaskoforsikring omfatter utstyr som er standard for bilens fabrikat, modell, type og årgang.

Fastmontert ekstraustyr og tilbehør ut over bilens fabrikat, modell, type og årgang som er montert før levering fra fabrikken eller etter levering.

Tilbehør og ekstraustyr tilhørende den forsikrede bil er dekket med inntil 20.000 kroner inklusiv montering, arbeidslønn og moms.

Videre står det under forsikringsvilkårenes pkt. 9 hvordan erstatningen skal beregnes, og i vilkårspkt. 9.3 vedrørende "TOTALSKADE OG TAP" står det blant annet at:

[...] Verdifastsettelse Oppgjør ved totalskade eller tap beregnes etter markedsverdien på skadedagen.

Markedsverdien fastsettes ut fra hva det vil koste å anskaffe et kjøretøy i samme stand og av tilsvarende merke, type og årgang. [...]

Ved tap av fastmontert elektronisk utstyr reduseres erstatningen med 10 prosent per år, fra utstyret var nytt.

Maksimal reduksjon er 50 prosent. Erstatningen beregnes av nyverdi på skadedagen. Dokumentasjon skal legges frem når selskapet forlanger det.

Sekretariatet vil først ta stilling til ditt krav knyttet til tap av superlading og rentefordel samt meromkostninger knyttet til nytt lån. Du har bl.a. anført at superlading og rentefordelen er integrerte komponenter som var avgjørende faktorer for at du kjøpte bilen.

Basert på ordlyden i vilkårspkt. 7 er det sekretariatets vurdering at tapet av superlading og rentefordelen, og heller ikke etableringskostnader ved nytt lån, er dekningsmessig under forsikringen. Sekretariatet kan ikke se at disse fordelene og utgiftene omfattes, da de ikke er en del av kjøretøyet. Du har nevnt at gratis superlading var standard for bilens fabrikat, modell, type og årgang, og at dette ikke er overførbart til neste eier. Sekretariatet kan imidlertid ikke se at dette skulle tilsi at det er dekket da det ut fra en naturlig språklig forståelse hverken er å anse som en del av kjøretøyet eller dets utstyr, og således heller ikke vil være korrekt å medta ved beregning av bilens markedspris ut fra en naturlig tolkning av vilkårenes ordlyd.

Spørsmålet blir så om du har krav på ytterligere erstatning for tap av din bil utover kr 650 000 som du allerede har fått utbetalt med tillegg av kr 20 000 for ekstraustyr.

Det følger av vilkårs pkt. 9.3 at ditt tap skal beregnes ut fra bilens markedsverdi 2.1.20, og at denne verdien skal fastsettes ut fra hva det vil koste å anskaffe et kjøretøy i samme stand og av tilsvarende merke, type og årgang.

Du har i denne forbindelse fremsatt et krav på kr 772 664, slik at differansen mellom tilbud og krav utgjør kr 122 664.

Sekretariatet legger til grunn at du og selskapet er uenig i hvilken verdi som skal legges til grunn som markedsverdi, og at dere i denne sammenhengen vektlegger ulike faktorer med hensyn til hvilke biler som kan benyttes som et sammenligningsgrunnlag. Sekretariatet har sett på annonsene av biler som du og selskapet viser til på finn.no, men sekretariatet kan ikke ut fra disse selv vurdere hva som er korrekt markedspris for din bil. Uten at det har hatt avgjørende betydning for sekretariatets vurdering i saken, så vil sekretariatet nevne at når det gjelder Finn-kode 168441289, som du referer til med hensyn til bilen du mener at det i utgangspunktet er riktig å sammenligne med, så står det i annonsen sekretariatet får frem at denne var til salgs for kr 650 000, mens du i din klage har oppgitt at den lå ute til kr 699 000.

Ut fra en samlet vurdering av sakens opplysninger er det sekretariatets oppfatning at du ikke i tilstrekkelig grad har dokumentert eller sannsynliggjort at din bil hadde en høyere markedsverdi 2.1.21 enn den som selskapet har lagt til grunn. Sekretariatet vil i denne forbindelse vise til uttalelsene fra selskapets takstmann vedrørende bilens verdi og det forhold at det er du som har bevisbyrden for tapets størrelse, se eksempelvis FinKN 2021-186 og 2017-310. I sistnevnte avgjørelse uttalte nemnda at:

Sikrede har bevisbyrden for at det foreligger en dekningsmessig skade, og han har ikke fremlagt dokumentasjon som tilsier at selskapets takstrapport er gal.

Basert på ovennevnte er det sekretariatets vurdering at selskapet har foretatt et korrekt erstatningsoppgjør, og du har således ikke krav på ytterligere erstatning.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).